

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/11/2016
Identifikačné číslo spisu: 8015200448
Dátum vydania rozhodnutia: 04.07.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015200448.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: Ing. Z. K., bytom V. XXXX/XX, W., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 17. septembra 2015, č.k. 1Sd/34/2015-19, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 17. septembra 2015, č.k. 1Sd/34/2015-19, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom zo 17. septembra 2015, č.k. 1Sd/34/2015-19, podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X z 19. marca 2015, ktorým odporkyňa podľa § 65 a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z.z. a § 14 ods. 4, § 21 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 4. júna 2014.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žiadosťou zo 17. júna 2014 navrhovateľ požiadal o priznanie starobného dôchodku od 4. júna 2014 vo veku 55 rokov. Z rozhodnutia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia Bratislava z 11. marca 2003 vyplýva, že podľa § 132 ods. 2 a § 38 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov mu bol priznaný výsluhový dôchodok od 1. februára 2003. Na určenie sumy priznanej dávky bola zhodnotená doba výkonu služby v rozsahu 30 rokov s tým, že bol vykonaný dopočet doby výkonu služby o

polovicu doby chýbajúcej do dosiahnutia 30 rokov služby. Konkrétne bola zhodnotená doba náhradnej služby vo vojenskej škole od 1. augusta 1980 do 31. decembra 1980 v I. kategórii funkcií, doba služobného pomeru od 1. januára 1981 do 31. decembra 1999 v I. kategórii funkcií a od 1. januára 2000 do 31. januára 2003 v III. pracovnej kategórii, t.j. celkom 19 rokov a 157 dní v I. kategórii funkcií, 6 rokov a 19 dní v III. pracovnej kategórii. Poistenec má nárok na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení (v znení zákona č. 555/2007 Z.z.), ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov, ak zákon o sociálnom poistení neustanovuje inak. V ďalšom odôvodnení rozhodnutia odporkyňa cituje ust. § 274 ods. 1, § 14 ods. 4, § 21 ods. 1 písm. b/ a c/, § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb. a konštatuje, že podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999. Vzhľadom na uvedené nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi vznikne podľa § 174 ods. 1 a 2 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. dovŕšením 56 rokov veku, t.j. 4. júna 2015. Z dôvodu, že nespĺnil zákonom stanovené podmienky nároku na starobný dôchodok, to je, že síce vykonával zamestnanie zaradené do I. kategórie funkcií, ale služobný pomer skončil v súvislosti s organizačnými opatreniami až 31. januára 2003, keď sa už zamestnania nezaraďovali do kategórií, žiadosť o starobný dôchodok bola zamietnutá.

Súd prvého stupňa preskúmal opravný prostriedok navrhovateľa podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Mal preukázané, že žiadateľovi o starobný dôchodok bol od 1. februára 2003 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 123 ods. 2 a § 38 zákona č. 328/2002 Z.z.. Na základe vykonaného dokazovania konštatoval, že v posudzovanej veci nebol žiadateľ zamestnaný v zamestnaní podľa § 14 ods. 2 písm. b/ - h/ zákona č. 100/1988 Zb.. Nakoľko odpracoval v službe I. kategórie funkcií 19 rokov, podľa § 174 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na starobný dôchodok mu vznikne dovŕšením 56 rokov veku, dňa 4. júna 2015. Nárok navrhovateľa na starobný dôchodok nemožno posudzovať podľa § 21 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona č. 100/1988 Zb., pretože občan má nárok na starobný dôchodok podľa tohto ustanovenia, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 25 rokov a vek aspoň 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb., ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d/ a e/ zákona č. 100/1988 Zb., alebo 55 rokov, ak bol dôchodkovo zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ zákona č. 100/1988 Zb.

Navrhovateľ nebol zamestnaný v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. (ostatné zamestnania v baníctve vykonávané pod zemou v hlbinných baniach, ani nebol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ tohto zákona a nezískal ani potrebný počet rokov, t.j. 20 rokov v zamestnaní v I. kategórii funkcií, preto správne konštatovala odporkyňa, že navrhovateľ nespĺnil podmienku nároku na starobný dôchodok uvedenú v § 21 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona č. 100/1988 Zb.. Správne postupovala odporkyňa, ak posudzovala nárok navrhovateľa podľa § 174 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., pretože navrhovateľ odpracoval v službe I. kategórie funkcií 19 rokov, a teda mu vznikne nárok na starobný dôchodok dovŕšením 56 rokov veku podľa tohto ustanovenia. K 31. decembru 1999 navrhovateľ podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia Bratislava získal dobu služby zaradenú do I. kategórie funkcií. Od 1. januára 2000 do 31. marca 2003 získal dobu služby v III. pracovnej kategórii podľa tohto potvrdenia. Z toho vyplýva, že navrhovateľ získa nárok na starobný dôchodok dovŕšením 56 rokov veku, t.j. 4. júna 2015 podľa § 174 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb.. Správne preto postupovala odporkyňa, ak zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 1. júna 2014, pretože k tomuto dátumu mu nárok na starobný dôchodok nevznikol, lebo navrhovateľ nespĺnil zákonom stanovené podmienky nároku na starobný dôchodok, lebo služobný pomer skončil v súvislosti s organizačnými zmenami až 31. januára 2003, keď sa už zamestnania nezaraďovali do kategórií.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a neúspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie namietajúc jeho nezákonnosť. Vyslovil presvedčenie, že krajský súd pri rozhodovaní nebral do úvahy zákon č. 235/1992 Zb. o zrušení pracovných kategórií, kde došlo k zmene dikcie ustanovenia § 14 ods. 4 a taktiež nevzal do úvahy dikciu ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb., ktoré citoval nasledovne:

1. Občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek spoň 55 rokov,
2. Ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/,
3. Ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d/ a e/.

Navrhovateľ tvrdil, že vo vyššie uvedenej tretej podmienke § 12 ods. 3 písm. d/ a e/ nikde nie je uvedený dátum a čas, kedy sa uvedená udalosť má stať, ale len to, z akých príčin. Zároveň sa nikde nehovorí o zamestnaní I. kategórie, ale hovorí sa o rovnakom zamestnaní, z čoho vyplýva, že on zamestnávateľa nezmenil a ani funkciu. Mal ju rovnakú aj 31. decembra 1999, ako aj 1. januára 2000. Zmena kategórií sa nezmenila v jeho náročnosti, ani náplni vôbec nič. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a zaviazal odporkyňu k priznaniu starobného dôchodku od 4. júna 2014 podľa § 21 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona č. 100/1988 Zb.

3.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Navrhovateľ bol dňom 31. januára 2003 uvoľnený z dôvodu organizačných zmien v čase, keď sa už zamestnania nezaraďovali do pracovných kategórií, pretože zákon č. 235/1992 Zb. o zrušení pracovných kategórií a o niektorých ďalších zmenách v sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 322/1999 Zb. zrušil od 1. januára 2000 zaradovanie zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ nebol uvoľnený zo zamestnania uvedeného v § 14 ods. 2 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb., a preto nie je možné považovať podmienku nároku na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. za splnenú. Zároveň navrhovateľ nespĺnil ani podmienku nároku na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 491 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 1, 2 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným

rozhodnutiam správnych orgánov. (§§ 250l a nasl. OSP)

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok ku dňu dovŕšenia 55 rokov veku, od 4. júna 2014.

Nebolo sporné, že navrhovateľovi bol rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia z 11. marca 2003 priznaný výsluhový dôchodok od 1. februára 2003. Taktiež nebolo sporné, že podľa § 123 ods. 2 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z.z. bola na určenie sumy priznanej dávky zhodnotená doba výkonu služby v rozsahu 30 rokov, t.j. bol vykonaný dopočet výkonu služby o polovicu doby chýbajúcej do dosiahnutia 30 rokov služby.

Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ zákona č. 100/1988 Zb.

Podľa § 21 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/, ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d/ a e/,

c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

Vznik nároku na starobný dôchodok dovŕšením 55 rokov veku podľa § 21 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. je viazaný nielen na získanie doby služby v rozsahu najmenej 15 rokov v I. pracovnej kategórii (I. kategórii funkcií), ale predovšetkým na splnenie podmienky, že občan bol z takého zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d/ a e/ tohto zákona, teda buď z dôvodu uvoľnenia v súvislosti s uskutočňovaním racionalizačných a organizačných opatrení uvedených vo vykonávacom predpise, alebo z dôvodu prevedenia alebo uvoľnenia zo zamestnania uvedeného v § 14 ods. 2 písm. a/ a b/ preto, že natrvalo stratil vzhľadom na svoj zdravotný stav spôsobilosť ďalej vykonávať doterajšiu prácu alebo ju nesmel vykonávať pre ochorenie na chorobu z povolania alebo pre ohrozenie touto chorobou alebo pre dosiahnutie najvyššej prípustnej expozície.

V súvislosti s odvolacími dôvodmi navrhovateľa považoval odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že zamestnaniami uvedenými v § 14 ods. 2 písm. a/ a b/ zákona č. 100 /1988 Zb. sú len určené zamestnania v hlbinných baniach. Navrhovateľ také zamestnanie nevykonával a preto pre posúdenie nároku vojaka z povolania na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. nie je ani potrebné skúmať, či jeho služobný pomer skončil z dôvodu uvoľnenia v súvislosti s uskutočňovaním racionalizačných a organizačných opatrení.

S takýmto právnym posúdením preskúmaného rozhodnutia krajským súdom sa stotožnil aj odvolací súd. Z tohto dôvodu odvolací súd námietky navrhovateľa vo vzťahu k ustanoveniu § 21 ods. 1 písm. b/ ani vo vzťahu k ustanoveniu § 12 ods. 3 písm. b/ a e/ zákona č. 100/1988 Zb., ktoré sa týkajú určenia priemerného mesačného zárobku, nepovažoval za dôvodné. Odvolací súd mal tiež preukázané, že navrhovateľ nespĺnil podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok ku dňu dosiahnutia veku 55 rokov (ani podľa § 21 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb).

Vzhľadom na uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 a s § 219 ods. 1, 2 OSP a § 492 ods. 2 SSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1, § 246c ods. 1 OSP a § 224 ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 SSP, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný a odporkyni náhrada trov konania zo zákona nepatrí.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9

zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.